EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.10.2020
COM(2020) 658 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

CFA:n frangin ja Komorien frangin valuuttakursseihin liittyvistä asioista 23 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen (98/683/EY) muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Ranska ja Länsi-Afrikan talous- ja rahaliiton (UEMOA) valtiot kävivät vuonna 2019 keskustelun valuuttakurssiyhteistyönsä uudistamisesta. Tällä hetkellä niiden yhteistyö perustuu 4. joulukuuta 1973 tehtyyn yhteistyösopimukseen ja siihen liittyvään takaussopimukseen, joka allekirjoitettiin vuonna 1973 ja jota muutettiin kahdesti vuosina 2005 ja 2014. Uudistuksen tarkoituksena on auttaa UEMOA:n nykyaikaistamisessa ja helpottaa sen asteittaista laajentamista muihin Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön (CEDEAO) valtioihin.

Ranskan ja UEMOA:n valtioiden väliset keskustelut niiden nykyisestä yhteistyöstä ovat johtaneet yhteiseen ehdotukseen UEMOA:n toiminnan uudistamiseksi. Uudistus perustuu neljään toimintalinjaan. Ensiksikin CFA:n frangin nimeksi on tarkoitus muuttaa ”Eco” vuoden 2020 aikana. Toisena tavoitteena on poistaa UEMOA:n valtioiden velvollisuus keskittää valuuttavarannot Ranskan valtionkassan tilille. Kolmantena toimena Ranska vetäytyy UEMOA:n viranomaisten päätöksentekoelimistä. Neljäntenä toimena aloitetaan samanaikaisesti asianomaisten viranomaisten välinen vuoropuhelu ja otetaan käyttöön riskinvalvontamekanismeja.

Uudistuksen toteuttamiseksi Ranska allekirjoitti 22. joulukuuta 2019 UEMOA-kumppaniensa kanssa uuden yhteistyösopimuksen, joka korvaa voimaan tultuaan 4. joulukuuta 1973 tehdyn nykyisen sopimuksen. Tähän uuteen sopimukseen liittyy Länsi-Afrikan valtioiden keskuspankin (BCEAO) kanssa tehtävä takaussopimus. On huomattava, että uudistus ei vaikuta Ranskan ja UEMOA:n valtioiden välisen valuuttakurssiyhteistyön olennaisiin piirteisiin. Se koskee erityisesti euron ja CFA:n frangin välisen kiinteän vaihtokurssin säilyttämistä ja sitä tukevaa rajoittamatonta ja ehdotonta talousarviotakausta Ranskalta.

Ranskan ja UEMOA:n valtioiden välistä nykyistä ja tulevaa yhteistyösopimusta ei voida tarkastella erillään unionin oikeudesta. Euron käyttöönoton jälkeen unionilla on yksinomainen toimivalta rahapolitiikassa ja valuuttakurssiasioissa niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden rahayksikkö on euro. Ranska on jäsenvaltio, jonka rahayksikkö on euro 1. tammikuuta 1999 alkaen. SEUT-sopimuksen 2 artiklan mukaan silloin, kun perussopimuksissa annetaan unionille yksinomainen toimivalta tietyllä alalla, ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti sitovia säädöksiä. Jäsenvaltiot voivat itse tehdä niin vain unionin valtuuttamana. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 artiklan 3 kohdan mukaisesti neuvosto antoi 23. marraskuuta 1998 tekemällään päätöksellä (98/683/EY) Ranskalle luvan jatkaa nykyisiä valuuttakurssiasioita koskevia sopimuksiaan UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien kanssa sen jälkeen, kun euro on korvattu Ranskan frangilla. Ranskalle annettiin lupa jatkaa voimassa olevia sopimuksia, mutta sillä ei ollut valtuuksia korvata tällaisia sopimuksia uusilla. Näin on siinäkin tapauksessa, että Ranskan ja sen UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien kumppaneiden välisen valuuttakurssiyhteistyön päätavoite ja oikeudellinen järjestelmä olisivat samanlaiset eli ne varmistaisivat vaihdettavuuden näiden yhteisöjen valuuttojen ja euron välillä tukeutuen Ranskan valtion myöntämään talousarviotakaukseen.

Jotta varmistetaan yhdenmukaisuus unionin lainsäädännön mukaisen yksinomaisen toimivallan kanssa ja taataan oikeusvarmuus, on tarpeen muuttaa 23. marraskuuta 1998 annettua neuvoston päätöstä. Tämä antaa Ranskalle luvan tehdä uusi yhteistyösopimus, jolla korvataan 4. joulukuuta 1973 tehty voimassa oleva sopimus. Näin varmistetaan myös, että

Ranskan tasavalta voi tehdä muiden afrikkalaisten kumppanien kanssa uusia sopimuksia, joilla korvataan voimassa olevat sopimukset. Lisäksi useat muut kyseisen neuvoston päätöksen säännökset, jotka koskevat tietojen jakamisessa ja sopimuksen hyväksymisessä käytettävää järjestelmää, olisi saatettava ajan tasalle siten, että niiden soveltaminen laajennetaan koskemaan UEMOA:n tai minkä tahansa muun kumppanin kanssa tehtäviä uusia sopimuksia, joilla korvataan voimassa olevat sopimukset.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Näillä sopimuksilla ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta euroalueen yhteiseen raha- ja valuuttapolitiikkaan. CFA:n frangin ja Komorien frangin vaihdettavuutta koskeva takaus perustuu Ranskan tasavallan talousarviositoumukseen. Vaikka tämä aiheuttaa Ranskalle julkisen talouden riskin siinä tapauksessa, että UEMOA aktivoi takauksen, sillä ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta Ranskan julkisen talouden rahoitusasemaan.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän suosituksen antamisen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 219 artiklan 3 kohta (entinen Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 artiklan 3 kohta). Viimeksi mainittua käytettiin annettaessa 23. marraskuuta 1998 neuvoston päätös CFA:n frangin ja Komorien frangin valuuttakursseihin liittyvistä asioista (98/683/EY). SEUT 219 artiklan 3 kohdassa määrätään, että neuvosto päättää komission suosituksesta ja EKP:tä kuultuaan järjestelyistä valuuttakurssiasioita koskevien sopimusten neuvottelemiseksi ja tekemiseksi yhden tai useamman kolmannen maan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta, koska asia kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan raha- ja valuutta-asioissa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotetulla suosituksella neuvoston päätökseksi annetaan Ranskalle valtuudet tehdä uusi yhteistyösopimus, joka korvaa UEMOA:n kanssa 4. joulukuuta 1973 tehdyn voimassa olevan sopimuksen. Sillä pyritään myös varmistamaan, että Ranskan tasavalta voi tehdä muiden afrikkalaisten kumppanien kanssa uusia sopimuksia, joilla korvataan voimassa olevat sopimukset. Lisäksi useat muut kyseisen neuvoston päätöksen säännökset, jotka koskevat tiedotus- ja hyväksymisjärjestelmää, saatetaan ajan tasalle siten, että niiden soveltaminen laajennetaan koskemaan UEMOA:n tai minkä tahansa muun kumppanin kanssa tehtäviä uusia sopimuksia, joilla korvataan voimassa olevat sopimukset. Tätä varten suosituksessa esitetään kohdennettuja muutoksia, joilla varmistetaan tällainen Ranskan valtuuttaminen ja jotka eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen edellä mainitun tavoitteen saavuttamiseksi.

- **Toimintatavan valinta**

Kun raha- tai valuuttajärjestelmää koskevista sopimuksista on neuvoteltava, SEUT-sopimuksen 219 artiklan 3 kohdassa määrätään komission neuvostolle antaman suosituksen käyttämisestä tällaisten sopimusten neuvottelemista ja tekemistä koskevien asianmukaisten järjestelyjen määrittämiseksi.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Komission suositus neuvostolle sisältää kaksi artiklaa.

Ensimmäisessä artiklassa säädetään 23. marraskuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen otsikon sekä 3, 4 ja 5 artiklan muuttamisesta.

Päätöksen otsikkoon ja 3 artiklaan tehtävät muutokset kuvastavat CFA:n frangin ja Komorien frangin uudelleennimeämisen mahdollista tulevaa kehitystä. Näin ollen viittaukset CFA-frangiin korvataan rahaliitojen valuutan yleisellä termillä. Sama koskee Komorien frangia, jossa on yleinen viittaus Komorien valuuttaan.

Kyseisen päätöksen 4 ja 5 artiklaan tehtävillä muutoksilla Ranskalle annetaan lupa korvata UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien kanssa tekemänsä voimassa olevat sopimukset uusilla valuuttakurssiasioita koskevilla sopimuksilla. Kaikkiin uusiin sopimuksiin sovelletaan unionin toimivaltaisten elinten osallistumisen osalta samoja sääntöjä kuin nykyiset säännöt, jotta voidaan varmistaa neuvoston vuonna 1998 vahvistaman sovellettavan tiedotus- ja hyväksymisjärjestelmän jatkuvuus.

Toisessa artiklassa varmistetaan, että Ranskalle osoitettua päätöstä sovelletaan siitä päivästä alkaen, jona neuvoston päätös annetaan tiedoksi Ranskan tasavallalle.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

CFA:n frangin ja Komorien frangin valuuttakursseihin liittyvistä asioista 23 päivänä marraskuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen (98/683/EY) muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 219 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon[1],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unionilla on yksinomainen toimivalta rahapolitiikkaa ja valuuttakursseja koskevissa asioissa niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden rahayksikkö on euro. Kun perussopimuksissa annetaan unionille yksinomainen toimivalta tietyllä alalla, ainoastaan unioni voi toimia lainsäätäjänä ja antaa oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä, ja jäsenvaltiot voivat tehdä näin ainoastaan unionin valtuuttamina.

(2) Perussopimuksen 219 artiklan 3 kohdan mukaisesti neuvosto päättää raha- ja valuuttaoloja koskevien sopimusten neuvotteluihin ja sopimusten tekemiseen liittyvistä aiheellisista järjestelyistä.

(3) Ennen euron käyttöönottoa Ranska oli tehnyt Länsi-Afrikan talous- ja rahaliiton (Union economique et monétaire ouest-africaine, UEMOA), Keski-Afrikan talous- ja rahayhteisön (Communauté économique et monétaire de I'Afrique Centrale, CEMAC) ja Komorien kanssa useita sopimuksia, joiden tarkoituksena oli taata CFA:n frangin ja Komorien frangin vaihdettavuus Ranskan frangiin kiinteällä vaihtokurssilla[2]. Kun Ranskan frangi korvattiin eurolla 1 päivänä tammikuuta 1999, neuvosto antoi Ranskalle luvan jatkaa tällaisia voimassa olevia sopimuksia, jäljempänä ’nykyiset sopimukset’, UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien kanssa 23 päivänä marraskuuta

[1] […], EUVL C XX/XX, ...

[2] Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française, sellaisena kuin se on muutettuna; Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale, sellaisena kuin se on muutettuna; Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine, sellaisena kuin se on muutettuna; Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine, sellaisena kuin se on muutettuna; Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores, sellaisena kuin se on muutettuna; Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores, sellaisena kuin se on muutettuna.

1998 tehdyssä neuvoston päätöksessä (98/683/EY)[3], jäljempänä ’neuvoston päätös’, vahvistettujen puitteiden mukaisesti .

(4) Päätöksen 98/683/EY 4 ja 5 artiklan mukaan Ranska saa neuvotella ja tehdä voimassa oleviin sopimuksiin muutoksia, joilla joko säilytetään voimassa olevien sopimusten luonne tai soveltamisala tai muutetaan sitä.

(5) Ranska ja UEMOA:n valtiot ovat korvaamassa 4 päivänä joulukuuta 1973 tekemänsä voimassa olevan sopimuksen uudella valuuttakurssiasioita koskevalla yhteistyösopimuksella. Kyseinen sopimus allekirjoitettiin 21 päivänä joulukuuta 2019. Siihen liittyy UEMOA:n valtioiden keskuspankin kanssa tehtävä uusi takaussopimus. Ranskan hallitus esitti 22 päivänä toukokuuta 2020 kansalliskokoukselle lakiesityksen uuden yhteistyösopimuksen ratifioimiseksi.

(6) Päätöksen 98/683/EY 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan eivät kuulu Ranskan, UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien välisten valuuttakurssiasioita koskevien voimassa olevien sopimusten korvaaminen, jonka Ranska ja UEMOA aikovat toteuttaa. Näin on siinäkin tapauksessa, että tällaisten uusien yhteistyösopimusten luonne ja soveltamisala pysyvät muuttumattomina, eli varmistetaan euron ja UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien valuuttojen välinen vaihdettavuus euroon kiinteällä vaihtokurssilla, jota Ranskan talousarviositoumus tukee.

(7) Ranskalle olisi annettava valtuudet korvata UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien kanssa tehdyt voimassa olevat sopimukset. Neuvoston päätöksen 98/683/EY mukaisesti voimassa olevia menettelyjä olisi edelleen sovellettava riippuen siitä, vaikuttaako korvaaminen näiden sopimusten luonteeseen tai soveltamisalaan vai ei. Sopimusten korvaamisen vaikutuksesta riippumatta toimivaltaisilla unionin elimillä on oltava mahdollisuus osallistua prosessiin voimassa olevan tietojen jakamista ja sopimuksen hyväksymistä koskevan järjestelmän mukaisesti ennen sopimusten korvaamista myöhemmillä sopimuksilla.

(8) Sen vuoksi päätöstä 98/683/EY olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 98/683/EY seuraavasti:

1) korvataan otsikko seuraavasti: ”Neuvoston päätös, tehty 23 päivänä marraskuuta 1998, UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien valuuttoja koskevista valuuttakurssikysymyksistä (98/683/EY)”.

2) Korvataan 3, 4 ja 5 artikla seuraavasti:

”3 artikla

Toimivaltaiset Ranskan viranomaiset ilmoittavat säännöllisesti komissiolle, Euroopan keskuspankille ja talous- ja rahoituskomitealle sopimusten täytäntöönpanosta. Ranskan viranomaiset ilmoittavat talous- ja rahoituskomitealle etukäteen euron ja UEMOA:n, CEMAC:n ja Komorien valuuttojen vaihtokurssin muuttamisesta.

[3] EUVL L 320, 28.11.1998, s. 58–59.

4 artikla

Ranska saa neuvotella ja tehdä muutoksia nykyisiin sopimuksiin tai korvata ne, siltä osin kuin sopimusten luonnetta tai soveltamisalaa ei muuteta. Sen on ilmoitettava komissiolle, Euroopan keskuspankille ja talous- ja rahoituskomitealle etukäteen kyseisistä muutoksista.

5 artikla

Ranskan on toimitettava näiden sopimusten luonteen tai soveltamisalan muuttamista, joka toteutetaan joko muuttamalla sopimuksia tai niiden korvaamisella, koskevat suunnitelmat komissiolle, Euroopan keskuspankille ja talous- ja rahoituskomitealle. Suunnitelmat edellyttävät neuvoston hyväksyntää komission suosituksesta, kun Euroopan keskuspankkia on kuultu.”

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja